

Soms was er veel discussie over de determinatie, ook omdat op een foto wel eens belangrijke kenmerken (zoals de achtervleugel) niet goed te zien waren. Juist door deze discussies leer je veel van elkaar en leer je goed te letten op bijzondere kenmerken. Gerrit Tuinstra gaf aan dat op de webpagina met nachtvlinders de diverse op elkaar gelijkende soorten naast elkaar worden gezet zodat verschillende kenmerken goed te zien zijn. Vervolgens werden de foto's van Hessel Hoornveld jr. geprojecteerd. Ook hier kwam een bijzondere waarneming naar voren: de Gentiaanlangsprietmot (*Nemophora violellus*). Hessel had dit langsprietmotje gefotografeerd op de heide bij Zandhuizen, waar ook Klokjesgentianen (*Gentiana pneumonanthe*) groeien.

's Middags kwamen ook Tymo Muus en Henk Hunneman helpen bij het determineren. De digitale foto's van Abel en Francisca Jagersma waren toen aan de beurt. Tussen de verschillende opnames zat een foto van de zeldzame Grijze Larixbladroller (*Zeiraphera griseana*) uit Gaasterland. Ook nu werd de opmerking gemaakt dat je bij het fotograferen van een vlinder ook de zijkant mee moet nemen. Kon een vlinder niet met zekerheid op naam worden gebracht dan werd alleen het genus opgeschreven. Willem de Jong bekeek ondertussen de verschillende boeken die voor determinaties werden gebruikt.

Hierbij danken we nog voor de hulp van Roelien, Christien en Francisca bij het uitdelen tussen de middag van soep en broodjes en bij het geregeld afwassen op deze dag. Met 15 personen in huis was het weer een geslaagde determinatiedag.

Slaapplaatsen van oranjetipjes John Boosman

Elk jaar tel ik dagelijks het aantal vlinders in mijn tuin in Earnewâld en van de gemakkelijk aan geslacht te onderscheiden vlinders als het oranjetipje heb ik tevens bijgehouden hoeveel mannetjes en vrouwtjes er vliegen.

In 2009 vlogen er tussen 6 april en 28 mei maar liefst 156 mannetjes en 31 vrouwtjes. In het algemeen zie ik veel meer mannetjes dan vrouwtjes vliegen.

Daarbij vroeg ik me af hoe en waar het oranjetipje de nacht doorbrengt.

Eigenlijk was dat niet zo moeilijk te zien, want als ik 's morgens vroeg, als de dauw nog op het veld lag, de tuin in ging, zag ik de vlinders goed gecamoufleerd met hun vleugels dicht gevouwen nog op de bloemen van hun waardplanten zitten, op pinksterbloem, look-zonder-look en een enkele op judaspenning. Als de pinksterbloemen uitgebloeid waren, eind mei, zaten er geen vlinders meer op. De laatste vlinders zaten nog wel op de schaarse bloemen van look-zonder-look, die ongeveer dezelfde bloeitijd hebben.

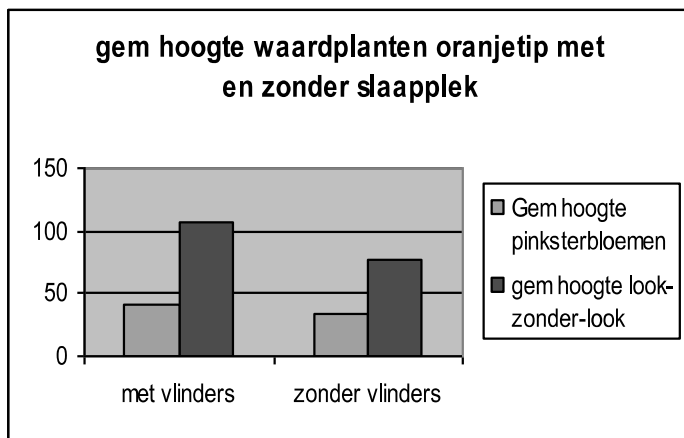
Van de planten waar de vlinders op zaten heb ik de hoogte opgemeten en het aantal bloemen geteld en dit vergeleken met de naastgelegen pinksterbloemen en look-zonder-look planten zonder vlinders (zie fig 1 en 2). Het bleek dat de vlinders niet alleen bij het eieren leggen, maar ook bij het uitkiezen van hun slaapplekken, de voorkeur gaven aan de hoogste planten met de meeste bloemen. Dat geldt zowel

voor de pinksterbloem als de look-zonder-look. Maar zonder uitzondering zat het vlindertje altijd op een bloem, zodat het leek alsof ze het verlengde ervan was (zie foto). Voor predatoren vallen ze zo minder op denk ik.

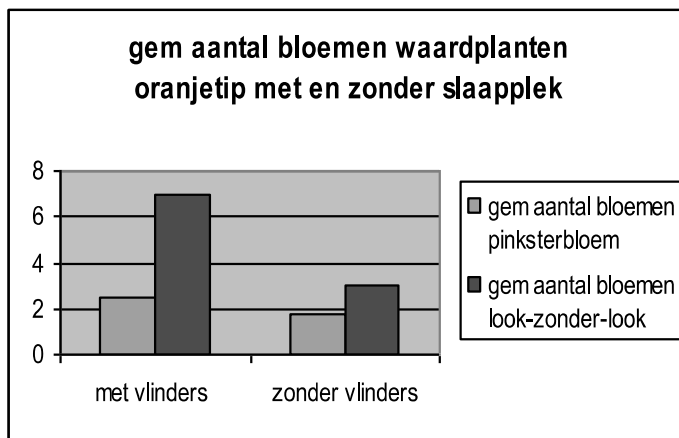

Slaapplek oranjetipje op look-zonder-look met oranje eitje aan het bloemsteeltje
(foto: J.Boosman)

Deze kruisbloemigen stonden wel meestal in de luwte van de tuin en het viel op dat de vlinders vaak in groepjes, van soms wel zeven exemplaren, op verschillende waardplanten bij elkaar gingen zitten.

figuur 1

figuur 2